

merge dela orașul Silistra până dinjos de Mangalia, pe țărmul Mării. De tot au cuprins armatele române până acum 4 orașe și peste 90 de comune (sate).

Orașele cuprinse sunt puse sub comanda militară, care a numit îndată în ele *deregătorii românești*, și a luat în mână posta și telegraful, punându-le sub conducerea cite unui oficiant român poruncitor și răspunzător de ele. — Aceste hotare nu vor mai ieși din stăpînire românească în veci!

Comanda militară română, a luat cele mai aspre măsuri, ca nici un civilist (cetățean ce nu e soldat) să nu poată străbate în lăuntrul liniilor între cari sunt respirate armatele Țării, și să nu aște nimic despre mișcările acestor armate, ca să nu le poată vesti înainte, — căci să poate înfrupta să le aște prea de vreme inamicul și să le preîntîmpine și zădărnicească. De aceea foile din Țară nu ne pot aduce nici un fel de amănunt despre mișcarea trupelor și numai aceea să află, ce lasă comanda militară să se spună în afară, iar aceasta lasă să se spună puțin de tot, — doar fapte deja petrecute, cari nu mai au rost a fi tănuite. Și de aceea despre mișcarea trupelor române să știe puțin și putem afla puțin.

Totuși cei-ce țin a cunoaște lucrurile bine, spun, că armata română nu să va opri la linia Turtucaia-Dobrici-Balcic, ci ea va merge înainte până la linia Rușciuc-Șumla-Varna, care formează hotarul din spre Bulgaria a vestitului „Cuadrilater“ (loc în patru-laturi) care era să fie a României la 1879 și numai dîca Țarului rusesc de atunci l'a făcut să rămînă Bulgariei. Această linie ar și trebui să fie aceea, cu care România să se mulțumească ca cu ce poate primi ea mai puțin!

Iaca acum ce s'a petrecut în cele din urmă zile în josul Dunării, pe cîmpurile războiului celui nou:

— Despre Bulgaria au venit ca fulgerele unele după altele știri rele, cari spuneau că ea a fost părăsită de tot de norocul războiului și e bătută pe toată linia de Sirbi și de Greci! Și știrile s'au prea adeverit! Conducătorii bulgari începură a-și perde capul și a se întoarce desnădăjduiți spre Rusia, cerîndu-i întrevinerea, care s'o mintuiescă din marele ei năcaz!

— Vineri, în săptămîna trecută, armata română principală, grosul ei, a călcat hotarul bulgar prin Dobrogea, înaintînd prin Dobrogea bulgară spre Dobrici, Balcic, Silistra și Turtucaia. În Silistra au intrat mai întîi trupele românești. Cei vre-o 500 soldați bulgari au pus armele jos și s'au dat plainici armatei românești, căci însuși guvernul bulgar le poruncise să nu facă nici o împotrivire. Cînd armata română a intrat în Silistra, primarul i-a ieșit înainte cu o tavă pe care ținea pîne și sare, semnele supunerii.

— Tot așa puținete trupe ce se mai aflau încolo prin hotarele bulgare, să dădeau plainice.

— Soldații luați prinsoneri, au fost trimiși în România. Au sosit în România și vre-o 2000 de soldați bulgari ca dezertori de pe cîmpul de războiu, cu mai mulți ofițeri, — spunînd că

după înfringerile de pe cîmpul de luptă în Bulgaria e în aprindere revoluția! Soldații nu să mai supun, ei spun că nu mai pot aduce jertfa de sînge și suferințe ce li se mai cere! Mai ales că vād, că totul e în zadar!

— În Sofia mulțimea aflînd știrile rele de la războiu, s'a răsvrătit! A împresurat palatul regal și după întîiul ministru Danev a tras cineva un foc de revolver, el fiind cel care a împins, prin încapătînarea sa, Bulgaria în toată această rușinoasă cădere în genunchi!

— Despre Regele Ferdinand al Bulgariei să scrie, că aflînd de căderile de pe cîmpul de războiu, a căzut bolnav la pat, ba ci-că s'a întunecat la minte de zguduire, de durere, vîzîndu-și patria cum cade din luminoasele înălțimi la care să avîntase, — cade, iaca, jos în tîna drumului!

— Ambasadorul bulgar la Petersburg a cerut plîngînd dela guvernul rusesc să întrevînă la Sirbi să încete războiul! Să facă pace. Ei, Bulgarii, s'au retras de tot din Macedonia și vor primi pacea cum să va putea.

— Dela Greci vin știri că mereu au respins pe Bulgari și în zilele din urmă ale săptămîni trecute.

Toate aceste știri însemnate, date aci pe scurt, au fost descrise pe larg în numărul de Luni al „Libertății“ (numărul de războiu). De Luni încoace iaca știrile ce au mai venit:

Marti, 15 Iulie.

Să mișcă și Turcia!

După pilda României, nici Turcia nu e aplicată a mai sta privînd cu mîinile în sîn la răsturnările ce să petrec în vecini de ea, la trîntelile sălbatece dintre ortacele de ieri. Iaca ce să vestește:

Constantinopol. — Guvernul turcesc a trimis telegramă lui Izzed pasa, generalissimul armatelor turcești dela Ceatalgea (la hotarele bulgare), că de mîne încolo poate lua acele măsuri militare pe care le află de lipsă, pentru a cuprinde acele hotare ce fuseseră odată cuprinse de oștile bulgare, dar cari au să revină Turciei, — cel puțin dintre punctele Midjia—Enos.

Constantinopol, 14 Iul. — După știri oficiale, armatele turcești au început ieri noaptea înaintarea. Foile spun că armatele au ajuns deja la Muradli (loc dela Ciorlu în sus, pe marginea rîului Ciorlu).

Armatele turcești pornite înainte dela Buliar și Ceatalgea, n'au dat în calea lor de nici o împotrivire bulgară!

Paris. — În cercurile politice ale ambasadei turcești de aci, să vorbește, că ținta armatelor turcești urnite dela Ceatalgea este: să înainteze pîn' la Adrianopol și să iee iară acest oraș în stăpînire!

Armata turcească va lucra mîna în mînd cu cea grecească, care va înainta o parte spre Dedeagaci spriginînd în acest punct pe cea turcească, altă parte va spriginî-o din Macedonia.

— Turcia face mari sforțări ca să pună sub arme cît mai de grabă 170.000 de oameni!

Constantinopol. — Trupele au primit porunca a cuprinde hotarele ce să cad Turciei, și ele vor înainta, așa se crede, până la rîul Ergene, ca prin asta să asigure Turciei aci un hotar natural.

Constantinopol. — Trupele grecești au cuprins Dedeagaci-ul și din felurite mișcări ale lor să dă cu socoteală, că o putere mai mare a lor va înainta în sus până la Adrianopol, avînd să cuprindă ei, Grecii, și acest oraș!

(Poate că Grecii ar pofti așa ceva, dar nu-i vor lăsa la nici un caz celelalte mari puteri).

Roma. — După știrile ce le află din cercuri diplomatice, ziarul „Tribuna“ spune, că marile puteri vor da de știre Turciei, că nu o lasă să treacă peste linia Enos-Midjia, statorită la Londra ca hotar între ea și Bulgaria.

Da, dacă Turcia să supune, apoi pacea e bună. Dar dacă ea va pune capu'n pept și va merge nainte, neținînd samă de dorința Europei, așa cum, la rîndul seu, nu ținu Bulgaria, — atunci marile puteri ori să împacă cu faptele împlinite, cum să împacă cu toate ce să petrecură în Balcani, — ori: plece și ele la războiu, de le dă mîna!

Petersburg. — Aici lumea politică e foarte aprinsă pentru cuvîntul, că s'a aflat, că Turcia nu să mulțumește cu linia Enos-Midjia, statorită de puteri ca hotar între ea și Bulgaria. Guvernul rusesc a dat de știre la Țarigrad, că Rusia nu va privi nemișcată dacă Turcia va cerca să treacă peste linia Enos-Midjia, ce i-s'a croit! În acest caz Rusia va ridica cereri asupra stăpînirii peste Armenia (în Azia) și-i va face acolo Turciei zile amare!

Înaintarea trupelor române.

București. — Trupele române trec în cete tot mai mari hotarul bulgar. Până acum nici o putere europeană nu a protestat contra pășirii României.

Cum s'a făcut ocuparea orașului Silistra?

În 28 Iul. v. (11 Iul. n.) oștirile dela Ostrov (orașel la hotarul Dobrogei spre Bulgaria) au înaintat spre Silistra. O trupă puternică de Călăreși a mers înainte, și-a făcut intrarea în oraș, ca să vadă ce și cum e în oraș? Spre marea sa mirare, nu i-a făcut nimeni nici o împotrivire.

În acest timp trupele de infanterie și tunari treceau pe vase dela Călăreși la Ostrov și de aci o luară spre Silistra. Toată ziua au trecut la trupe, ba și mîne-zi (Simbătă). Regimentul de infanterie 5, a fost întîmpinat cu semne de supunere de primarul orașului, care ducînd pîne și sare pe o tavă de argint, a spus colonelului român ce comanda regimentul:

— Din îndrumarea guvernului bulgar, vă dau în samă orașul!

Armata română a umplut orașul; s'a dus și la forturi, le-a cuprins și pe acelea, găsînd în ele mulțime de arme și munții și alte lucruri pentru armată.

Simbătă în 12 Iulie, trupele române erau la jumătatea drumului

spre Dobrici. Iar Duminecă în 13 Iulie, ele au luat în stăpînire și Dobrici-ul și Balcic-ul. În tot locul intrau întîi Călăreșii români și apoi alte trupe: infanteria, bicicliștii și tunarii. În aceeași zi o altă coloană română a intrat în Turtucaia. Astfel întreg hotarul dela granița română până la linia Turtucaia-Dobrici-Balcic, cum și aceste orașe, dimpreună cu Silistra — să află deja în stăpînire română!

București. — Orașul Turtucaia, cuprins de oștile române, are locuitori în cea mai mare parte Români. Cea mai frumoasă zidire în orașel, este Școala mixtă românească (pe care Bulgarii o închisese mai acum un an ori doi). Locuitorii Români din Turtucaia, ba și Tatarii și Turcii, au făcut mari ovatii armatei române ce intra în orașul lor.

București. — La Călăreși, nemai fiind de lipsă podul de luntă peste Dunăre, acela a fost desfăcut și dus mai în sus, la Oltenița, ca să stabilească legătura dela malul român la cel bulgar, cu trupele din Turtucaia.

București. — Știri de pe cîmpul luptelor nu să pot afla, decât foarte puțin, acelea pe care le lasă comanda militară. Este foarte aspru oprit ori-cărei persoane civile, gazetar ori alt civil, a trece pe cîmpurile pe care să află trupele!

Silistra. — Cu începere de azi (15 Iulie) s'a deschis în Silistra un oficiu de postă și telegraf român! Direcția postelor din Țară a trimis îndată la Silistra personalul de lipsă. Dirigent al postei române în Silistra, a fost numit dl Gheorghiu.

— Soldații Bulgari prinși în Silistra, să trimit peste Dunăre, la Tirgoviște, unde vor fi ținuți ca prinsoneri de războiu, până să pune pacea

București. — Guvernul român a adus la cunoștința marilor puteri, că a intrat în Bulgaria pentru-că, fiind vorbă de împărțirea Turciei, și ea, România, își cere parte, — căci ortacii de ieri numai așa au putut ajunge la acele glorii ușoare la care au ajuns, că România a stat nemișcată. De aceea acum ea voește ca la împărțirea nouelor hotare, și ea să aibă cuvînt și să-și capete partea ce i-se cuvine!

Viena. — După știri sosite revistei militare „Militärische Rundschau“, trupe numeroase române să adună în preajma orașului Corabia (în față cu Plevna de peste Dunăre).

București. — Principele Ferdinand, Comandantul cel mai înalt al armatei trecute în Bulgaria, — a plecat Luni din București spre cîmpurile bulgare, la trupe.

București. — Ambasadorul (trimisul) Bulgariei la București, Kalinkov, a părăsit și el Bucureștii, după ce și ambasadorul român la Sofia, s'a retras mai demult de acolo. Prin asta s'a rupt legătura dintre cele două state și a intrat starea de războiu!

Lupte noue.

Belgrad. — La Egripalanca să dau de trei zile lupte noue și încordate. Bulgarii fac sforțări desnădăjduite ca să apere drumul ce

duce la Küstendzil și la Sofia. Dar pân' acum trupele sîrbești au respins peste tot locul pe cele bulgare.

— Ieri Bulgarii au dat un atac nou la Zajciar, dar Sîrbii i au respins.

Invingeri bulgare.

Graț. — Un ziar de aici primește din Orșova știrea, că lupta armatei bulgare de Nord ține încă și că în aceste lupte Bulgarii cuprind rînd pe rînd teren!

Unde-i Regele Ferdinand?

London. — Foile bulgare spun numai atât, că Regele Ferdinand al Bulgariei suferind de un reumatism greu, nu mai iese din casă de-o vreme încoace. Ziarele de aici (din Londra) însă au știre, că *Regele Ferdinand a părăsit, nesimțit, Sofia!*

Acum una din două: Sau că nefericitul rege s'a tulburat la minte, cum să zvonea săptămîna trecută, și îl țin închis în palat, sau că a părăsit și palatul și orașul, — dar ceva trebuie să fie la mijloc, căci nu să mai arată lumii, chiar în zile atît de grele pentru țara lui.

Ce cer Sîrbii și Grecii?

Belgrad. — Rusia, Franța și Anglia au sfătuit pe Bulgaria să înceteze focul contra Sîrbiei și să cerce a face pace. Sîrbii și Grecii cer, ca Bulgaria să se întoarcă de adreptul cătră ele, cerîndu-le pacea, nu prin mijlocitori pe de parte! Îndeosebi Grecia spune, că: *Pacea are să se ceară și închee pe cîmpul de războiu!* Iar de-o pace poate fi vorbă numai după ce Bulgaria declară că: *Face îngăduințe de lărgire de hotare Sîrbiei, le plătește și despăgubire de războiu și apoi închee un nou contract de tovărășie de arme mai potrivit ca cel trecut. Și aceste înțelegeri să le iscălească și România, chezeșuindu-le oarecum.*

Mercuri, 16 Iulie.

Nu-i încă nici armistițiu, decum pace!

Bulgaria și-a trimis doi bărbați la Belgrad să înceapă pertractările.

Atena. — Grecia numai așa vrea să audă de pace, dacă Bulgaria să lapadă de ori-ce așteptare asupra hotarelor cuprinse acum mai nou, de armatele grecești și Sîrbești! Ba plătește și despăgubire de războiu!

Cerere grea. Căci prin asta Bulgaria ar fi respinsă aproape de tot dela țărîm mării egeice, după-ce Grecii au cuprins și orașul Cavala, dela Mare, pe care Bulgarii voiau să și-l facă port de mare, dacă nu au căpătat ei Salonicul.

Belgrad. — După știrile ziarului „Politica“, luptele între Bulgaria și Sîrbi să țin încă. La Küstendzil de 4 zile sunt încăerări neîntrerupte.

Belgrad. — Știrile oficioase spun, că pe cîmpul de luptă sunt numai ciocniri mai mîrunte, dar grosul trupelor a încetat atacurile,

ca un început al armistițului. (Știrile oficioase trebuie, precum de atîtea ori am văzut, înțelese mai curînd pe dos!..)

Armata română.

București. — Hotarul dintre Turtucaia, Dobrici și Balcic, ca și orașele acestea însăși, — să află cu totul în mâinile trupelor române, — care le-au cuprins fără nici o pierdere.

Sofia. — Foile de aici scriu, că România a declarat de prinso-neri de războiu pe soldații bulgari aflați bolnavi ori răniți prin spitalele din orașele cuprinse de ea.

Trupe nouă românești în Bulgaria.

București. — De o încetare a înaintărilor armateilor române, numai atunci va fi vorba, cînd războitorii (Bulgaria cu Sîrbii și Grecii) vor fi încheiat armistițiu (încetarea luptelor). Până atunci armatele române înaintază și străbat în Bulgaria, nu numai din Dobrogia!

București, 15 Iul. — Măne (Mercuri în 16 Iulie) un întreg corp de armată va trece Dunărea pe la Corabia (pe unde a trecut armata română și în 1878, punct dela care drumul duce drept la Plevna!)

Regele Carol a vestit prin ordin de zi cătră armată, că armata va trece Dunărea și nu va înceta a înainta prin Bulgaria până ce Bulgarii nu vor iscăli pacea ce li să va dicta!

Viena. — După știrile Revistei Militare, România a adunat putere mare de oști la Turnu-Măgurele, Corabia și Rahova, în fața Plevnei, și apoi la Craiova și Calafat în fața Vidinului. Trece-rea peste Dunăre a și început!

București. — Armata română va înainta spre Sofia (capitala bulgară, orașul cu scaun domnesc), ca și prin asta să silească pe Bulgari a primi pacea cu Sîrbii și Grecii. Nici o putere, nu i-a pus României hotare că până unde să înainteze. Ea are mână liberă, și militară și diplomatică.

Sofia. — Bulgarii lucrează din răspuțeri la întărirea capitalei lor, Sofia, înoindu-și forturile din jurul ei, din cari să poată opri năvala oștilor potrivnice ce ar veni peste ei.

București. — Să vorbește că România nu va impresura orașul Sofia, ca să nu facă prea mari greutateți guvernului bulgar și Regelui.

Petersburg. — Flota bulgară din Marea-Neagră (cîteva corăbii mai neînsemnate) au fugit din calea vaselor române de războiu la Sebastopol (port de mare rusec). Rusia, așa fiind rînduelile dintre state pe vremi de războiu, le-a desarmat și le ține opăcite acolo până să va face pace.

Sofia. — Bulgaria s'a învoit a-și trimite solii la Belgrad (în Sîrbia) ca să cerce o apropiere a împăcării. Doi soli bulgari au mers, semn că Bulgaria să pleacă sorții și cere pacea dela contrara sa, desprețuită până ieri.

Joi, 17 Iulie n.

Regele Carol pe cîmpul de războiu!

Știrile din Petersburg, din Londra, din Viena, din Paris, de peste tot locul, ne spun, că: în curînd va fi pace!, în curînd vor înceta ori-ce vărsări de sînge!, în curînd va fi Europa iar fericită! Numai cei cari ar trebui mai mult să ne asigure că va fi pace, *cei războiți*, nu ne arată semnele doritei păci!

România îngămădește la trupe la Dunăre, trece Dunărea prin alte două puncte, varsă armate în Bulgaria în fața Plevnei și pe la Vidin. Luni (în săptămîna asta) Principele de Coroană Ferdinand a plecat din București spre cîmpul luptelor, iar Mercuri a plecat și însuși Marele Căpitan dela Plevna, Regele Carol, spre cîmpurile unde să află duse armatele Sale!

Cine poate, creadă în o „pace“ în curînd. Mai curînd să ne temem de o stare războinică ce va mai dura lungă vreme!

Iaca știrile de azi, Joi:

Petersburg. — La întrevinerea Rusiei, ministri președinți ai celor trei state încăerale, al Bulgariei, Sîrbiei și Greciei, să vor întruni pe pămînt sîrbesc, în orașul Niș, spre a cerca o înțelegere.

Belgrad. — Guvernul sîrbesc a dorit, ca la sfatul întiilor ministri la Niș, să iee parte și întiul ministru al României.

București. — Ministrul președinte Maiorescu a plecat la Niș, spre a lua parte la încercările de înțelegere între statele războite.

Lucrurile stau rău!

London. — Aici să crede că lucrurile s'au întors spre rău: Tovarășii sîrbi și greci, îndeosebi acești din urmă, jidică față de Bulgaria cereri așa de mari, încît trebuie să avem teamă că nu să vor înțelege și războiul să va renou și va ținea încă mult!

Danev abzis.

Paris. — Ministrul președ. Danev a abzis dinpreună cu toți ministri. Regele a chemat la Conziliu (sfat) de Coroană pe ministri și pe capii partidelor din împotrivire. Aici să crede că lucrurile în Bulgaria să vor învenina încă pe urma retragerii lui Danev. Toate la ce el să învoise pentru a ajunge la pace, — acum iar cad!

Belgrad. — Intre Zajciar și Piroț au avut loc încăerări mai mici, dar să așteaptă o luptă mare, hotărîtoare! Încercările de înțelegere pentru pace, nu pot opri mișcările armatei sîrbești! Azi iar au sosit aici 360 de răniți de pe cîmpul de luptă. În poporul Sîrb amărăciunea asupra Bulgarilor e de nescriș, căci a-

ceștia să poartă sălbatec cu răniți sîrbi și cu ori-ce sîrb ce le cade în cale. Îi străpung cu baionetele, omorîndu-i, în loc să-i ridice și îngrijească, cum e datorința ori-cui în războiu.

București. — Ce a făcut România să își miște oștile, e faptul, că pe cînd față de Sîrbia și Grecia, Bulgaria să arată aplicată spre pace, — față de România e tot așa de închisă, și nu scoate din gură vorbă de înțelegere! Ba cu tot prețul vrea să arate, că n'are drept să-i ceară nimic. Nu să știu planurile ei ascunse. De aceea trebuie silită a să supune împrejurărilor.

Turcii spre Adrianopol?

Constantinopol. — Turcii înaintază din trei părți spre ținta lor: spre Adrianopol. Trupele lor au trecut ieri dela Lüle-Burgas în sus! Bulgarii în retragerea lor, au azvîrlit în aer toate podurile peste apele ce stau în cale Turcilor.

Rușii fac mobilizare „de probă“?

București. — Călători veniți din Chișineu (din Basarabia) spun, că de 2 zile pe liniile ferate rusești a încetat trimite-rea de mărfuri! Trenurile stau la îndemină armatei, care face „mobilizare de probă“ (!?) În guvernamentele de Kiew și Odessa să fac cu mare grabă pregătirile de mobilizare.

Belgrad. — Din ministeriul de externe (sîrb) s'a spus azi, că încăerările mai departe cu Bulgarii, au fost întrerupte, — pentru a vedea de să ajunge la o înțelegere în sfatul ministrilor țărilor, întruniți la Niș.

București. — Să vestește oficios, că armatele române au trecut Dunărea prin alte două puncte: pe la Corabia și Vidin, și își urmează înaintările pe pămînt bulgar!

Baterea podurilor de pontoane (prinse pe luntri) peste Dunăre, s'a făcut în timp de abia două ciasuri! La 8 s'au apucat pionirii de facerea lor și la 10 puteau trece armatele, călăreții și tunurile, peste ele!

București. — Fiindcă prin unele locuri din Bulgaria și Sîrbia bîntue fel și fel de boale rele ce să ivesc după războaie îndelungate, cum și coleră, — guvernul român a dat 1 milion și jumătate Lei pentru întregirea măsurilor de pază asupra sănătății trupelor trecute în Bulgaria.

Atîta să știe până azi, Joi dimineața, despre noul războiu din Balcani. Unii vorbesc mereu de pace, dar mișcările trupelor arată semne cu alte înțelesuri. Mai adauge și pregătirile Rusiei cu mobilizările ei „de probă“, și mișcările Turcilor, — și ai mai multe cuvinte de neliniște, decît de nădejdi în pace.

Dar chiar de s'ar putea face de toți dorita pace, până aceea să ajungă a fi încheiată și cîmpurile de războiu curățite de armatele ce azi le negresc și le dripesc și le roșesc cu sînge, — vor mai trece luni de zile.

— Știrile mai nouă cetitorii noștri le vor afla în numărul de războiu ce scoatem Luni viitoare, cu știrile de mîne, Vineri, și de Simbătă și Duminică.

Din pildele altora.

Neînduplecați Cehi. — Mai bine lasă să li-se scoată drepturile neațirnării Boheimiei, decît să se plece nedreptăților celor dela cirna politice Austriece.

Cehii din Bohemia au ajuns a fi în ochii diriguitorilor politice Austriece, o putere din cele mai temute! Acești oameni sunt azi așazicînd spaima guvernelor din Viena! Sunt nuca tare pe care împărăția austriacă nu are măsele care s'o poată sparge! Ei au pornit mai cu putere lupta pentru drepturile lor naționale abia de vre o 40—50 ani, și azi sunt temuți la Viena, ca o armată de viteji nebiruiți!

A încercat Viena și cu buna și cu răul, cu acești oameni, dar n'a scos'o la cale. Ei își cer *deplină libertate națională*, bine știind că numai libertatea desvoltării pe temeiuri naționale este care dă unui neam viață și îl poate duce la mulțumire, la în-suflețire, la desăvîșire!

Politicii vienezii au cercat să-i împace pe acești oameni aruncîndu-le sfărîmături (politica ungu-rească de azi față de noi!), dar Cehii au rămas neînduplecați în a cere tot ce li-se cuvine ca popor ce își dorește viață de sine și deplină!

Și au cercat politicii vienezii și cu răul: Au trimis pe capul lor procurorii să-i bage în temniță pe cei mai aprigi de gură ori de peană; — pe unele orașe ale lor au trimis miliția să-i țină sub „drept statar“ (ca în vreme de războiu, judecîndu-i scurt un tribunal militar)! Urmarea a fost, ca și cînd arunci oleiu pe foc! Poporul ceh, mare înător la neamul său, s'a aprins și mai tare contra asupritorilor sei, și din ce era pân' aci luptător aprig pentru neam, pe urma prigonirilor să făcî îndoit de aprig!

A ajuns prin această țineră a frunții sus, de s'a dat limbei cehe drepturi cu totul deopotrivă limbei germane, — care fusese pe vremuri ea singură doamnă a a toată Bohemia.

Dar acum Cehii cer mai mult: ca în țara lor, *numai limba lor* să fie doamnă și stăpînă! Limba germană, deși limba „statului“, să fie folosită numai în linia a doua, unde chiar e de lipsă, încolo cea cehă și numai cea cehă!

Nemții cîși mai trăsesc prin Bohemia (și trăsesc mulți, căci ocîrmuirea i-a tot trimis și i-a icuit pe vremuri printre Cehi, așa cum trimite și icue azi printre noi politica din Pesta la Unguri), s'au răzvrălit contra acestei cereri a Cehilor și roagă strigător pe țarii și marii Vienei, să nu-i lase a fi înjosii față de Cehi!

Și acum iar e aprindere mare în Bohemia și cei dela cirna politică din Viena, umblă cu gîndul să ridice de tot drepturile de ocîrmuire de sine a Bo-

heimiei, să pună țara sub guvern numit din Viena, absolutist, ori chiar sub dictatură militară, care să pășească față de ea, ca față de o țară răzvrătită, pe care trebuie s'o iei de scurt și s'o lovești îndesat, ca să-i bagi „minte“ în cap!

Au mai fost slări de acestea în Boemia. Dar ele n'au dus la nici o îmblînzire, decum la o înfrîngere a acestui neam, care e mare luptător pentru drepturile sale naționale! Nu va duce nici de data asta la scop măsura vieneză. Oamenii slabi să tem de volnicia puterii zilei, dar omul sau poporul cu privirile departe mergătoare în viitor, — acela să uită în fața alor astfel de apucături, cu dispreț și neîngăduind nimic din bărbăția lui! Mai bine lasă, iaca, bravii Cehi, să li-se ridice „constituția“ țării, să li-se risipească dieta, să fie cu totul scoși din lege și dați pe mîna unui guvern de deregători razimași pe baionetele armatei, — decît ca ei să lase ceva din dreptul lor național!

Că știu ei bine, că valul acesta al volniciei, e numai val, ce azi e și mâne trece, dar dacă tu, de-i fi slab de inger, în vremea aceasta te-ai supus valului și ai lăpădat ceva din dreptul tău, — apoi acela perdut rămîne, și numele tău de bărbat, știrbit va fi!

Cînd vor înțelege și toți Românii noștri, că numai o politică de aceasta bărbătească, neînfricată și necunoscătoare de tirgueli asupra drepturilor sfinte la viața națională, poate fi mintuitoare?!

Cu capul plecat, te bagi în gard! Cehii așa ceva nu cunosc!

Din sălbătăciile războiului.

— Cruzimile Bulgarilor. —

Războiul din Balcani, care, durere, încă nu a dat sfîrșit, — a scos la iveală în chip izbitor sălbătăcia omului orbit de patimă și ură, și că omul deprins odată cu vederea singelui și așazicînd cu miroșul de sînge, apoi pare un animal adesea mai rău și mai sîngeros ca fiara sălbatecă.

S'au dat amănunte despre cruzimile Grecilor față de Aromânii (Românii) de pe coprinsurile ce le cad lor sub stăpînire, apoi despre ale Sîrbilor față de frații lor Bulgari, — dar cele ce să scriu despre purtarea Bulgarilor față de cei căzuți, pe mîna lor, întrece pe toate și-i arată pe acești oameni așa de cruzi de par'că acum vin de pe stepele Aziei în Europa!

Cele ce să spun despre ei, îi fac vrednici de numirea ce li-se dă, că ei ar fi Sălbatecii Europei!

Ci-că sunt de neînchipuit măcelurile și crimele săvîșite de acești oameni contra foștilor lor tovarăși, fără de ajutorul cărora nu și-ar fi putut ridica nasul alît de sus și n'ajungeau nici pe departe la atîtea învingeri asupra Turcilor.

Sunt oameni cari spun, că Turcii în fața barbarilor bulgărești, nu să mai pot numi „păgîni“. Ziarele din București istorisesc, că la consulatul grecesc din București s'a primit următoarea înștiințare venită dela guvernul grecesc, despre barbariile bulgărești:

Comandanțul din Seres a telegrafat, că la ocuparea acestui oraș de trupele grecești, bandele de comitajii (gloate armate, fără răspundere, mai mult bande de mișei!) bulgari, au părăsit orașul, luînd-o la fugă și lăsînd mari cătăjimi de hrane și arme și gloanțe. S'au găsit însă în oraș cadavrele (trupurile) grozav ciungărite a 200 Greci. Cadavrele poartă urmele unor fioroase chinuri.

Nu să cunoaște soartea episcopului și a 30 de fruntași din Doiran, cari au fost legați și porniți ca ostiateci (zălogiți) în timpul fugei Bulgarilor și cari au fost luați cu un tren pentru a fi fost duși la Seres. Să crede că aceștia au fost omorîți pe drum!

O altă telegramă a comandanțului diviziunii a 6-a grecești, care a cuprins Demir-Hissarul, raportează că bulgarii, înaintea retragerii lor, din porunca căpitanului geandarmieriei, au adunat în curtea școlii pe arhierul din Melenik, 2 preoți și peste 100 de notabili și — i-au spînzurat! Așa fără nici o treabă, din simplă răutate și ură! Pe rîniții sîrbi peste cari dădeau în drum, îi străpungeau!

Armatele grecești au sfărîmat cîteva bande de comitajii de aceea, cari „lucrau“ în jurul orașului. Aceste bande au aprins satele Rahova, Klepmina, Sfelinos, Mandil și Elistrati, prefăcîndu-le în cenușe, iar pe locuitorii lor omorîndu-i pînă la unu! Partea din lăuntru, inima orașului Seres, a fost de asemenea aprinsă.

Cînd soldații greci au descoperit fioroasa vedenie al celor 200 fruntași spînzurați, revolta lor a fost așa de mare, încît au respins orice odihnă și chiar mîncarea, cerînd să urmeze fugăria inamicului! Soldații greci sunt stăpîniți de o furie nespūsă contra inamicului bulgar, și cer să fie lăsați să-l nimicească de pe fața pămîntului! Sigur este, că de acum în viitor, nu se mai poate să mai vieze nici o legătură între aceste două popoare, căci crimele săvîșite de armatele bulgare, au răscolit grozave patimi!

Din Belgrad se anunță dela cancelaria gazetarilor, că înapoia armatei bulgare împrășliate, se retrag mici trupe de bande bulgărești intrate în acelaș timp cu armata regulată în multe sate, unde se dăduseră la fapte de groază. Toți cei socotiți de prieteni al Sîrbilor au fost uciși! Țăranii povestesc că asemenea bande au intrat în multe comune între apele Zleovo și Bregalnița și că aceste bande numărau 300 și une ori chiar 500 oameni. Multe sate sunt prădate, țările sunt în flacări! Pe unde ele trec, lasă după sine pirjol și

foc și ucid pe cine le cade în cale, fără nici o vină, numai dacă nu e Bulgar ori nu știe bulgărește ca să spună că e bulgar!

Aceste sălbătăcii au și aprins așa de tare pe Greci și Sîrbi contra Bulgarilor, încît acum nu mai poți face nici o pace între ei!

Dela „Asociațiune“.

Adunarea Despărțămîntului Dej al „Asociațiunii“ și cea a cercului dej al Societății pentru fond de teatru român, vor avea loc în 27 Iulie n. în Gălgău. La orele 11 și jum. a. m. Prelegere populară în ograda primarului. La orele 5 p. m. Adunarea ordinară a desp. Dej al Asociațiunii. La orele 4 și jum. p. m. a patra adunare ordinară a cercului Dej al Societății pentru fond de teatru român, tot acolo. Seara la orele 8. declamație și repr. teatrală prin diletanții cercului Dej al Societății pentru fond de teatru român.

Corespondență.

De pe Valea Iladiei.

Cor condus de țaran, dacă cei chemați nu o fac. — Declamații ce zbuciuie pe coadele de topor! — Portul național cîștigă tot mai multe bune spriginitoare!

Duminecă în 15 Iunie n. „Reuniunea de cetire și cîntări“ din Iladia, a dat un frumos concert împreună cu teatru. Cîntările au fost predate foarte bine, laudă bravului conducător Ioan Ania, care, deși e țaran și nu i-ar fi chemarea, dar vîzînd că dnilor învățatori nu le face plăcere să conducă ei corul, a luat dînsul sarcina conducerii, iar tinerimea îl ascultă cu drag! Tinerul Vucu Luca, a declamat foarte bine „Codrul nostru“ de I. Dariu. Au plăcut mult cuvintele din poezie, în care sunt zbuciuți vînzătorii de neam, coadele de topor. La cuvintele: „Cădea-ți-ar coada, topor!“ cei cu musca pe căciulă își plecau capul în jos cu rușine.

„Nevestele“ anecdotă veselă spusă de țaranul Stefan Luca, a plăcut foarte mult ascultătorilor, căci e și mult adevăr e în ea. „Țiganul în căruță“ declamat de Păun Catina și Sima Luca, au făcut mult haz. „Rămășagul“, teatru de Alexandri, a fost jucat de Ilie Catina (ca Teodoreanu), Elena Teleagă (Smărăndița), Maria Murgu (Tinea), Nicu Iosif (Gosta). Toți au jucat foarte bine, deși nu știau de vor putea juca ori ba, și așa nu-și țînuse obiceiurile probe de încheere, căci fibirăul nule-a dat îngăduință pînă în ziua de pe urmă!

A urmat apoi o horă românească și ne-am petrecut cu toții pînă în zori. Îți era mai mare dragul să vezi jocurile în frumosul port național! Au avut bun răsunset poeziile de anul trecut despre portul românesc! Acum nu găsești o fată ori nevastă, să nu aibă port național, lucrat de ea, ci să

Intrec să lucrez care de care mai frumos!. E foarte bine așa, căci nu trebuie să lăpădăm străinilor banii pe dârze jidovești, care nici nu sunt așa trainice și frumoase, ca portul nostru. Amintim cu plăcere, că părintele Covrig, a lucrat și dsa cu tragere de inimă la reușita petrecerii. *Un participant.*

NOUȚĂȚI

Medic în Toracul-mare. Postul de medic pentru comunele Toracul-mare și Toracul-mic ajungând vacant (gol), locuitorii acelor comune aproape curat românești, — ar dori mult ca un medic român să concureze la postul acesta, fiind sigur că va fi ales. Concursul e publicat. Rugărilor sunt a să înainta la pretura din Becicherecul-mare (Nagybecskerek) până la 30 Iulie n. — Salariul e: 3300 cor. și locuință frumoasă, nou edificată, având 6 odăi. Nefiind în comună apotecă, alesul ar putea avea și farmacie de mână caută.

Advocat nou în Orăștie. Dl. Dr. Romul Papp, fost mai mulți ani avocat în Oradea-Mare, și-a strămutat cancelaria advocațională în Orăștie, Piața mică (casele Androne, dela frizeria Andrescu peste drum).

Advocat nou în Beiuș. Aduc spre știre, c'am început practica advocațională în Beiuș — având cancelaria în casa domnului Teodor Cristea — strada Sf. Iuon Nr. 313. Cu stimă: Dr. Nicolae Bolcaci, avocat.

Candidați români de notari. La cursul administrativ din Cluj, printre cei 53 înscriși, au fost 12 Români, cari cu toții și au câștigat diploma de notari. Ei sunt: Vasile Anca, Vasile Alexa, al Bărbosu, Cornel Cjindra, Carol Henzel, Nic. Istrate, Adrian Iacob, Aurel Kóváry, George Mureșan, Vas. Șuta, Aurel Tarția, Remus Piso.

Iar la cursul notarial din Tîrgul-Murășului (Murășvașarhei), au sfințit cu bine cursul următorii 9 tineri români: Vasile Cloaje, Alexandru Tirez, Ioan Mălaiu, Ioan Moldovan, Nic. Muntean, Liviu Murășian, Petru Petrovan, Septimiu Simu și Simeon Ursu.

Soldați sîrbi și Bulgari la Seghedin. În timpul războiului din Balcani, mulți soldați, alți dela Sîrbi cît și dela Bulgari, au fugit din naintea grozăviilor războiului peste hotarele în țările vecine. Un număr însemnat din ei au trecut granița în Ungaria. Pe aceștia de-regătorii le-au lăsat în samă, îi întrecă ce au de gînd și dacă spun că vor să rămînă în țară să lucreze îi împarte colo ori colo unde li s'ar găsi de lucru, — căci ca fugari militari nu-i dă napot țării din care au fugit, numai atunci cînd ei înșiși s'ar cere să fie trimiși napoi. La Seghedin s'au așe-

zat zilele astea douzeci de astfel de fugari, sîrbi și bulgari, intrînd ca lucrători în fabricile de lemnușe și de funii.

Scrisoare trimisă pe mașina de zburat. Orașul Bern din Elveția (Șvaiț) avea să trimită o scrisoare orașului Milan din Italia. Un isteț și foarte curajos zburător cu mașina, s'a înștiințat la oraș că voește să ducă el aceea scrisoare dela orașul lor la cel italian. Bine. Conducerea orașului i-a făcut pe voce. A pus pe scrisoare cinci peceși frumoase și i-a dat-o. Intră Elveția și Italia să afle însă uriașii munți ai Alpilor, peste cari a trece, îi trebuie mașină zdravănă și — inimă! Că de și-se strică mașina și cazii undeva pe crestele ori coastele acelor munți, — te-a văzut Dzeu. Ci îndrăznețul zburător Bider știa că inimă are, iar în mașină se încredea deplin, — și a luat-o cu ea peste Alpi! Intr'un singur loc s'a oprit în drumul dintre Bern și Milano, la Domodosala, de și-a mai luat benzină. Apoi s'a avîntat iară și zburînd la înălțimi de 3700 metri, a trecut cu pace Alpii și a ajuns cu bine în Milano și a dat primarului cartea dela orașul Bern. Vrednicul stafet a fost sărbătorit în chip însuflețit de italienii din Milan. Căci a fost un zbor minunat cel făcut de el!

— Nu mai puțin mare și plin de bravură e zborul pe care l'a făcut zilele astea francezul Lerot, care a plecat din Paris și s'a dus într'una până la Iohanisthal timp de 7 ciasuri.

Moarte. Elena Dr. Pop n. Făgărășan soția dlui Dr. Laurențiu Pop din Abrud, a încetat din viață în 12 Iulie, în etate de 40 ani și în al 22-lea an al fericitei sale căsătorii. O deplînge nemîngăiatul soț și fiul Mircea, st. iur. și numeroase rudeni. Dzeu s'o odichnească în pace.

Cinci vagoane de bani, trimise Bulgariei. Din Dobrișin să scrie, că în 14 Iulie s'a văzut la stația vecină Püspökladány o cărușie de marfă cu trenul, cum numai rar! Cinci vagoane de bani de argint venea dela vărșătoarea de bani din Körmezbánya, și mergeau spre Bulgaria. Erau mai multe milioane bani de argint, ce aveau să treacă peste Oradea-mare spre Zimon și de aci spre țara lor. Vagoanele erau pătite de gendarmi și soldați.

Omor în Tebia. Alba Ion din Tebia s'a fost dus la America, lăsînd acasă nevasta tinere. Incă cu un an înainte de asta dase o odale de casă la un băteș strein din Galizia, Vinți, om cu nevastă. Nevasta lui Ion ședea dară aici cu aștia doi.

Dar nevasta frumoșică.

Fiind acum singurică;

apucă dragoste cu Vinți; iar rodul dragostei fu o felișă. Cineva înștiință pe Ion despre isprava nevastei sale și bărbatul înșelat veni

acasă tocmai în ziua cînd veni felișă 'n lume. Văzînd el asta pîri pe băieș, dar să împăcară, pentru o sumă oarecare. Dar tot odată Ion îl făcu luător aminte să părăsască Tebia, căci de nu îl omoară!

Așa s'a și întimplat. Duminică în 29 Iun. fiind amîndoi „șogorii“ la crîsmă până noaptea, venind beți cătră casă — cine știe cum, cum nu, nevasta lui Vinți cînd veni în calea lui, îl găsi pe acesta în drum, abia gemînd, cu foalele crepat de-a curmezișul și mațele vărșate. Atunci nevasta lui Vinți auzînd cine ar fi făcătorul acestei fapte fioroase, să duce ca turbată la Ion și găsînd o săcure, să repezi să omoară și ea pe acela, dar fu împedecată de nevasta lui Ion.

Acum unu-i în temniță, celalalt în pămînt! La așa ceva duce pe om: beutura și dragostea nelegiuită pe care totdeauna o bate Dzeu.

Tebianul.

Om ce să ucide în luptă cu o viperă. În comuna Sălagiul-mare (cercul Buziașului) un om cu numele Pavel Cotul alui Gigi, în etate de 23 de ani, s'a dus Luni în 14 Iulie la coasă. A început a coși, și după un timp a dat peste o viperă. Speriat de vederea acestui șerpe veninos, omul aruncă coasa cu virfu în sus și cu măsaua pe viperă, apăsîndu-o la pămînt! Dar spre nenorocul lui, coada coasei s'a rupt în două dela picior și sormanul om a căzut cu foalele în virful coasei și a fost străpuns în laturea dreaptă din jos de coastă, de i-a eșit virful coasei la spate! Văzînd ce a pășit, prinse cu mîna coasa și o trase afară din sine, iar vipera pieri. Fiind pe-aproape tatăl său și un frate mai mic ca el și mai mulți săteni, au alergat la el, i-au legat rana și l'au dus acasă unde îndată fu chemat medicul, dar nu este nădejde să scape cu zile.

În Seghedin nu vreau să se însoare junii... Conducătorul matriculei orașului Seghedin, făcînd de curînd dare de samă asupra merșului matriculelor în jumătatea dinții a acestui an în acest mare oraș neaoș maghiar, — a arătat magistratului, că mișcarea poporațiunii a fost foarte nepriincioasă față de de cea din anul trecut în același timp. Nici nașterile n'au mai fost așitea cît anul trecut, dar nici căsătorii. Anul trecut pe această vreme să înștiințaseră 400 de căsătorii (făcuseră „credință“) din cari 389 s'au și încheiat. Numai 11 „credințe“ s'au desfăcut. — Aștan însă, spune matriculantul, s'au înștiințat 500 de căsătorii (au făcut vestirile de încredințare) și numai 297 au ajuns a să și „cununa“, a să încheia de fapt. Celalalte 208 s'au desfăcut înainte de-a-și jura și credința!

E un semn cît al vremilor, cît al moravurilor rele, ușoare, care bîntue în unele orașe cum e și Seghedinul, unde căsătorii nu să

mai fac din iubire, ci aproape numai din speculă! Cei 208 candidați de „socri“ n'au putut, în acest an rău, să dea fetelor lor atîta cît candidații de gineri căutau... Iar aceștia, tocmai în vederea anului rău, să legau mai tare de zestre ca de fată, și decît fără zestre ori cu zestre mai puținică, mai bine n'o iau. Ție-și-o numai tatăl-său mai departe. Vezi ce urmări jalnice mai au acești ani cu „criză“ (strimtoare) de bani. Cîte lacrimi mai storc ei din ochii sutelor de mirese părăsîte, pentru-că n'au bani destui.

Cinii în slujba armatei. Și până acum în armata franceză să foloseau cinii la anumite lucruri, îndeosebi îi foloseau în slujba trupelor de sanitari (grijitori de bolnavi), căci ei găsesc mai repede pe răniți colo și colo unde ar fi căzut nebăgați în samă, și-s de folos la adunarea acelor. Cinii mari și puternici au fost folosiți și ca animale de tras. Trăgeau cărucioare ușoare de dus leacuri și unelte după spitalele militare de cîmp, ba de tras chiar bolnavi.

Un căpitan francez a venit acum la gîndul să folosească cinii la trasul mașinilor de pușcat, în locul călîrilor. El a atcătuit pentru cărușirea mașinilor de pușcat așa o căruță ușoară, că poate fi trasă de un cîne! Incercarea a reușit și nu mică a fost mirarea Parisienilor cînd odată să treziră cu regimentele lor, că ieșînd la exerciții, la compania de mașini de pușcat puștile sunt trasee de cini, nu mai mult de călîri! Căci cînele e unul din cele mai înșelegătoare animale și îl poți folosi la multe lucruri la cari să cere și un pic de înșelegere.

Grevă uriașă, pornită din mai nimic. În Polonia rusească e azi o grevă (ștraic, încetarea muncii) în nu mai puțin ca două sute de fabrici și 65.000 de muncitori s'au pus în grevă (nu vor să mai lucreze). Greva s'a început din orașul Lodz, din o nimică toată. Trei muncitori din o fabrică, simțîndu-se nedreptățiți pentru ceva din partea stăpînului lor, s'au pus în grevă. Ei au rugat și pe soții lor de muncă să jînă cu ei și să se pună și ei în grevă. Indată s'au aflat 10—20 de inși cari să sară în apărarea soților ce să jîneau nedreptățiți. De aci apoi, ca cum aprinzi un colț al jirezii de pae, focul grevei să lăți repede peste toată fabrica. După asta să luare alte fabrici, și azi 200 de fabrici stau moarte, fără lucru, și 65.000 de oameni fără cîștigul lor regulat. Familiile proprietarilor fabricilor, — au plecat din orașele lor, s'au dus în străinătate, căci muncitorii au o jînută foarte amenințătoare.

E foarte frumoasă această frăție dintre muncitori și ea îi face să fie tot mai mult o pătură a societății de care trebuie să jînă samă și mai marii lor și societatea (obștea) și statul, căci, dacă nu, prin

puterea tinerii la olaltă, ei fac și pe mai mari, și orașe întregi și pe însuși statul, să simțā prigonirea lor, a celor mici și slabi, cari însă fiind la olaltă sunt mari și tari! Dacă numai nu își arată această putere și pornind din pricini fără preț, neînsemnate ori chiar nedrepte.

Un comitet parochial vrednic. Comit. parochial din Seleuș (com. Arad.) în ziua de Sf. a. Petru și Pavel, a hotărât cu toate voturile sale întregirea salariilor la amindoi învățători potrivit legii nouă.

Recunoștință și laudă i-se cuvine onoratului comitet parochial și dlui președinte Teodor Șandru, cari bine înțeles cu vrednicii membri au adus hotărârea aceasta plină de dragoste față de școala română. Ci și a învățătorilor.

Numărul nostru de războiu, ce iese Luni dimineața în fiecare săptămână, cu toate știrile despre mersul lucrurilor în jurul războiului, — are mare căutare. Numărul din săptămâna asta, a trecut în aproape 5000 exemplare.

Sfătuim pe abonații noștri din comunele unde nu s'ar fi abonat încă nime și la acel număr, — să grăbească a-și lua și ei unul, căci în numărul regulat (de Joia) nu putem aduce și amănuntele din numărul de Luni, decât prea pe scurt. Să se pună la olaltă macar câte 2 abonați dela numărul de rind și să-și aboneze și numărul extraordinar. Căci noi îl scoatem acum regulat.

ABONAȚII DIN AMERICA, cari au plătit foile numai până la jumătatea anului, iar pe partea a doua n'au trimis plata, — mai primesc numai acest număr, apoi li-să oprește mersul foilor noastre. Pe credit nu le trimitem.

Potopuri îngrozitoare sunt acelea cari s'au abătut săptămânile din urmă, aproape 5 săptămâni, peste țara noastră, dar mai ales peste locuitorii frumosului nostru Ardeal muntos. Apa de pe dealurile și munții acestuia, scursă și roaie iuși spre văile dela poalele lor, a umflat vâlcelele altădată seci și riurile și le-a revărsat asupra împrejurimilor lor, spălând — toată nădejdea bieților economi ce aveau sămănături în apropierea lor. Sunt de-adreptul îngrozitoare știrile ce sosesc de prin felurile părți ale țării, dar mai ales din ținuturile de Miazănoapte ale Ardealului, locuite de Români. În fața furiei potopurilor toate sforțările de apărare ale bieților năpăstuiți au rămas nepuțincoase. Puhoiul apelor s'a întins cu furie, acoperind, rupind, împrăștie cea mai neagră și înfiorătoare mizerie. Murășul, Tisa, Oltul, Crișurile, Someșurile și riulețele ce să scurg în ele, au dus moarte și pustire; văile lor au fost acum săptămâni de-arindul cuibul groazel și al desnădejdi. Roada cîmpurilor îngropată în nomol iar nădejdea bieților țărani dusă de furia apelor; casele multora s'au prăbușit sub loviturile valurilor și desnădăjduții aleargă azi plîngînd, sub cerul li-

ber, după avutul lor pe care li-l'au răpit apele.

În Maramurăș au fost nimicite vre-o 90 comune. Numai în Vișeu au fost prăbușite vre-o 50 de case! Pagubele suferite de această comună să urcă la 2 milioane coroane! Riurile și pâraele s'au revărsat pe întregă țintinderea, încît totul pare încă și azi o mare de apă! Vești la fel sosesc și din Sătmămar și alle orașe ale Ardealului: Din Diciosinmărtin, Aiud, Deva, Mediaș, Bistrița, Tîrgul-Murășului, Blaj și de aiurea.

Pe lângă pustirea revărsărilor de ape, comuna Săcalul-de-munte, de pe valea Murășului, a fost bîntuită și de o furtună cu grindină (piatră) nemai pomenită. Ci-că bucăți de grindină, de câte 10 chilogramme au căzut, pricinuind pagube de nesocotit! Numărul oamenilor omoriți de această piatră uriașă, nu e stabilit, să crede că trece peste 80.

O mulțime de poduri au fost stricate și drumul căilor ferate spălat și dus, așa că umblarea trenurilor e întreruptă prin mai multe locuri: ținuturi și orașe au rămas cu totul închise de lumea din jur.

Din Alba-Iulia ni-se scrie, că Simbăta trecută noaptea Murășul a intrat în oraș, — deși e bine departe de el, — după ce a rupt zăgăzurile ce-i stăteau în cale. Spre zi lumea din mai multe străde (ulii) de laturi, s'au trezit încungiu-rați de mare de ape și să auzeau șipete și plinsete de desnădejde și mugetul vitelor îngrozite și ele în grajduri.

E o jale și o pagubă grozavă în tot Ardealul dar și în Ungaria în preajma Murășului și a Tisei!

Petrecri.

— Tinerimea română academică sătmăreană invită la petrecerea de vară ce să va aranja Duminecă, în 10 August n. în Mădăraș, cu ocaziunea adunării cercuale a despărțămîntului Sătmămar al „Asociațiunii”. Venitul curat e destinat pentru Despărțămînt și pentru premiarea corurilor țărănești.

— Teologii din jurul Ilenzii invită la petrecerea de vară ce să va aranja în 26 Iulie n. în sala hotelului „A băilor” din Buzușă (Büdöspataka). Venitul curat e merit pentru biserica greco-cat. din Ileanda. Suprasolviri marinimoase să primesc cu mulțumită.

Otrăvirea unui sat întreg! O știre ce-ți ridică părul în cap, vine din Spania. În una din zilele săptămînii trecute a fost în Spania așa o căldură, că amețea omul cum ieșea din umbră în razele soarelui ce ardeau ca de foc! S'a întimplat că în ziua aceea au căzut morți trei viței frumoși în comuna Flores de Avilla. Oamenii din sat au crezut că de sigur vițelii au murit și ei de căldură. S'au dus dară la primarul comunei și l'au rugat să-i lase să iaie vițelii și să se împartă carnea între oameni, să-și întoarcă macar ceva din paguba ce i-a ajuns cu năpraznă. Primarul, fiind de aceeași părere cu oamenii, li a

dat voe. Și au tăiat carnea fragedă a vițelilor și au dat-o cu chila în sat, lezne de tot, cu abia a treia parte din prețul de zi al cărnii. Numai să le iasă ceva din pagubă.

Vai de bieții oameni. Vițelii muriseră de armurare (boală veninoasă). În ziua următoare cînd oamenii au mîncat zama ori friptura din carnea luată, toți cîți au mîncat, s'au bolnăvit grozav! Era ceva îngrozitor: În câte o casă, în care au mîncat 5-6 inși din carnea înveninată, zăceau în cumplite zgîrciuri de stomac și ferbințeli, toți 5-6 membri familiei! A doua zi au murit șase femei și un bărbat, mai slabi să vede de fire, a treia zi au murit jumătate din ceialalți bolnavi, și restul luptau cu moartea!

Au alergat un roi de doctori cu leacuri de alinare a înveninării, dar numai puțin au putut ajuta. Cei mai mulți din cei ce gustaseră din carnea otrăvită, au plătit-o cu viața!

Vas submarin scufundat și apoi scos de pe fundul mării. Un vas submarin german (o corabie de războiu ce are să umble pe sub apă, ducîndu-se nevăzută până aproape de cutare corabie mare dușmană și împușcîndu-o în pintece!), — în o manevră a sa, s'a scufundat în apele dela Wilhelmshafen, unde marea nu e prea de tot afundă. S'au făcut toate sforțările ca rorabia să fie scăpată, dar nu s'a putut. Acum au scos-o de pe fundul mării cu ajutorul altor vase mari, și au dus-o în doc (fabrica de corăbii) și au aflat în încăperile ei 30 soldați morți, înecați împreună cu vasul pe care au fost trimiși să-și slujească patria... Corabia lor a putut fi scoasă din mare și i-să dă viață iară, — dar lor, nenorociților, mai mult nu.

Jidanii și războiul.

În România Jidanii nu au drepturile de cetățeni, decât foarte puțini, cari le-au cîștigat prin oarecare vrednicie deosebită.

Pornindu-se acum războiul contra Bulgariei, o mulțime de Jidani s'au înștiințat și ei de „volutari”, că voesc să sară și ei în foc pentru apărarea și mărirea patriei! Ci-că peste 30.000 de viteji cu perciuni s'au înștiințat că doresc să moară pentru scumpul pumunt rumunesc.

O foaie din Țară ne dă filcuala acestei ciudate vitejii jidovești. Jidanii anume știu, că după războiul din 1878, toți cîți luaseră și ei parte la acel războiu, au primit drepturile de cetățean! De aceea fug și-și dă azi așa cu droaia sub steagurile Țării.

Cît pentru vitejia lor pe cîmpul de luptă, aceeași foaie spune însă lucruri tare menunate. În 1878, spune ea, România a trimis pe cîmpul de luptă 40.000 de oameni, între cari erau și 309 Jidani. Dintre Români au căzut pe cîmpul de luptă 11.000, adecă mai mult ca tot din zece unu! Dintre Jidani au căzut 3 (zi: trei), adecă tot din o sută unu!

Despre ce vor face vitejii de acum, gazeta română procește următoarele:

„Suntem siguri că se va repeta azi aceea ce s'a petrecut la 1877: de îndată ce vor face cel dintîi mărș pe jos, vor umplea șanjurile și ambulanțele (spitatele de cîmp) iar acei cari se vor arăta mai voinicoși, vor sta în picioare doar ațil, până vor auzi bubuitul tunurilor și a puștilor, iar după aceea, mai înainte de a ști dacă a luat pușchi foc, vor cădea dija la pumunt di frichi, ca ori-ce pumuntean! Cu așa fel de soldați s'au dus Turci în războiu și am văzut ce au pățit!...”

POSTA REDACȚIEI

Iacob Orestian, Lisbon (America). Am primit. Mulțumim. E anul acesta plătit întreg. —

N. T. în Ci. mare. Pentru poezii nu trebuie plată, dar vin la rînd, iar cele slabe, nu să publică. Răspunsuri nu putem da fiecăruia. Din cele populare alegem ce e draguț și dăm în foaie. Nu să publică tot ce ni să trimite.

I. P. în Dalmația. — Ne vin multe încercări în versuri dela soldați, despre viața soldătească, despre cum au mers spre garnizoană și cum o duc acolo. Dar puține sunt reușite, aducînd ceva nou frumos în ele. Și fiindcă am publicat multe astfel de versificări nu mai putem publica decît cînd ne-ar veni cite una originală, fericit întocmită. Nu vă supărați dar, dacă nu vedeți pus în foaie îndată tot ce ni-se trimite.

Ds. Sim. J. în Petroșeni. — Spui că: „prin Februar am trimis și eu după istoria neamului, 2 volume, și F. Int. anul 1” dar nu le-au căpătat. De aci nu putem ști ce ni-i mai de lipsă: ai trimis dta și bani pentru acele cărți ori numai le-ai cerut? Că fără bani ele nu să trimit nimănui. Scrie-ne de nou. Și de ai trimis bani, arată cînd și cît ai trimis și pe ce adreasă? La noi ori la Librărie? Că de ai trimis bani și lucrurile nu ti s'au expedit de aici din vre-o greșală, ele ti-să trimit negreșit. Dar din ce ai scris pe coupon, nu putem pricepe ce e mai de lipsă.

Ioan Terzeu, Cenad. Dela noi ti s'a trimis foaia încă de-atunci.

Ilarie Metea, Vereșmort. D-ta ești plătit numai până la jumătatea anului de față. Mai ești datoriu 2 cor. 50 fil.

Dimitrie Pelici, Unde săți trimitem foaia, la lanova, ori la Ineu, căci avem dela d-ta două adrese?

Ioan Stăncioi, Lupeny. Foaia ti s'a oprit, pentrucă în anul de față ai plătit numai 1 cor. și nu plata întregă, cum ne scrii d-ta.

Bucur Ioan, Silvaș de jos. Foaia ti va merge regulat. Mai datorezi 50 fil. pe anul de față.

Moise Ciorba, Pesac. Ai înțeles greșit ce am scris despre numărul de războiu. Acest număr, ca al doilea pe săptămînă iese de-ocamdată 3 luni, iar dacă lucrurile s'ar incurca poate și mai rău ca azi, atunci vom urma a-l scoate și mai departe. Asupra scoaterii lui și mai departe încă nu neam hotărît.

Nic. Dragos, Bran. Ne scrii să ti trimitem 2 numere, dar că unde nu ne scrii.

Anton Marieș, Ilesfaldu. Ceră catalogul dela „Librăria Națională”, de aici și alegeți de-acolo cartea ce dorești.

I. Sim. Reșița. N'ai căpătat și Bobir-naci în jumătatea întîie a anului pentru că ai trimis numai 2 cor. 50 fil. prețul Libertății cu Foaia Interesantă. Acum că ai trimis 3 cor. vei primi și Bobir-naci.

Palici, Opațița. D-ta ai trimis până acum 2 cor. 50 fil. adecă pe jumătatea întîie a anului de față. Bani a-cestia i-am primit prin 2 Iulie. n.

Povestea neamului

cu chipurile și versurile ei, scrisă a nume pentru popor, — să află în broșurile (cărțile) scoase de foile naționale dela Orăștie, sub numele:

„EROII NOSTRI“

din care au ieșit cărticica 1 și 2, cuprinzând istoria neamului nostru românesc dela începutul lui până după venirea Ungurilor pe acest pământ.

Fiecare cărticică are multime de poezii ce cîntă mărirea străbună și chipurile eroilor străvechi și a faptelor lor mari. Prețul fiecărei cărticice e 30 fl. și 5 fl. de postă. Luată amîndouă odată, să trimit franco cu 65 fl.

Broșura 3. e sub tipar și va ieși în curînd. Vom da de știre.

22 mustre de rugări

pentru scăpat dela cătănie,

— să găsec gata în cartea acum ieșită de sub tipar, întocmită de dl sublocotenent Alexiu Hamat din Alba Iulia, — care îți arată sub ce titlu (pe ce cuvînt) poți scăpa de slujba militară regulată și să fii trecut în rezerva supletoare (de 8 săptămîni).

Pe 22 de temeieri ai dreptul a-ți cere slobozirea dela miliție, și toate sunt arătate în această folioare carte, și pentru fiecare și-se dă mustra de rugare gata.

Cartea, 7 coale de tipar — să trimite franco dela Librăria Națională S. Bornemisa din Orăștie (Szászváros) pentru 2 cor.

7 cărți mari

cu: numai 8 cor.

„FOAIA INTERESANTĂ“ pe anii

1906 1907, 1908, 1909, 1910, 1911 și 1912 legată în volume întregi (cărți de sine). Fiecare an dă o carte de 200 fețe și mai mult cu sute de chipuri, sute de poezii, nuvele, schițe, poezii populare, glume și altele, — plăcute, ușoare de înțeles pentru ori-ce om din popor.

Ori-care din aceste volume, (fiecare cuprinzînd „Foaia Interesantă“ de pe cîte un an), — legat în table moi, să vînd singuratic, ori 2—3, sau toate la un loc.

— Prețul cite unei cărți (volum) de sine e 1 cor 40 fileri, trimis acasă franco (posta plătită).

2 volume (ori care) să trimit în pachet de postă franco-recomandat, pentru 2 cor. 80 fileri.

3 volume (ori-care) să trimit în pachet franco recomandat pentru numai 4 cor.

4 volume (ori-care) să trimit franco recomandat pentru 5 cor.

Toate 7 volumele să trimit pentru numai 8 coroane!

— Pentru America și România fiecare volum costă 2 coroane.

— Fără bani nu să trimit nimănu nici cu rambursă. Trimiteți banii înainte

Să pot căpăta dela Administrația „Libertatea“ din Orăștie, sau dela „Librăria Națională“ de aici.

80 bucăți acții

de ale băncii „Ardeleana“ sunt de vînzare. Oferte sub „X. Y. acții“ primește administrația foii „Libertatea“. 1045 1—3

Casă cu cafea de vînzare!

În Orăștie, Drumul-tării, să vînde din mână liberă casa de sub Nr. 17, cu tot arangiamntul de lipsă unei cafenele; are licențe pentru beuturi și cafea. Casa constă din 7 odăi, bucătărie, chelnărie, cuglărie, șopron, curte mare și fîntînă.

Informații dă administrația acestei foi. (1044) 1—3

„Cele mai frumoase!“

Așa să chiamă volumașul de poezii populare scoase acum de sub tipar de „Librăria Națională“ dela Orăștie, poezii alese de dl Seb. Bornemisa, redactorul revistei „Cosinzeana“.

Cei cărora vă plac poeziile populare (și la toată lumea plac pentru farmecul din ele!), cumpărați-vă această cărticică de poezii populare și veți avea o neîncetată plăcere citindu-le, căci ele sunt într'adevăr, cum le spune titlul cărții: „Cele mai frumoase!“

Prețul 60 fileri, trimise franco

Anul I. și II. din „BOBÎRNACI“

dînd cîte un volum de 100 pagine, cu mii de glume, umor, satiră, — foarte producătoare de haz, — le avem legate în volume deosebite, pe care le vîndem cu 35 cenți unul, trimis franco recomandat la America.

Administrația „Libertatea“ în ORĂȘTIE (Szászváros) sau la Librăria Națională, tot aici.

Compactor român

executînd lucrări de compactorie, dela cele mai simple până la cele mai fine, — legături de cărți pentru biblioteci, broșuri, proto-coale pentru cancelarii, cărți de bănci legate în pînză, piele ori moleschin, trainic și fin, cu vignete simple ori aurite, —

— avem la Orăștie! Recomandăm celor ce au biblioteci private ori a societăților, să se adreseze pentru compactarea cărților din ele, dlui Petru Ilies, compactor în Orăștie. (0) 1—

Nouă bucurile vestim frașilor noștri Români:

Icoana cu chipurile lui

HORIA, CLOȘCA, CRIȘAN

a fost scoasă de sub tipar! E o icoană națională, lucrată cu multă grijă, în colorii, și să află de vînzare la „Librăria Națională“ S. Bornemisa din Orăștie (Szváros).

Icoana capilor revoluției dela 1784, e făcută după chipurile care să află în Muzeul-Bruckenthal din Sibiu, chipuri de pe vremea lui Horea, făcute de un pictor de atunci la cererea guvernatorului Ardealului, ca să rămînă chipul răscolitorilor țărani. De pe acele tablouri din Muzeu s'a luat fotografie, iar după fotografie a făcut Librăria icoana asta. Așadar e chipul cit să poate de credincios a eroului Horia și a soșilor sei.

Să poate căpăta pentru suma de 2 cor. 50 fl. franco, — iar franco-recomandat (cînd e sigur, că nu se perde pe postă), pentru cor. 275.

— Cei care comandă la un loc 10 bucăți, le capătă în loc de 2750, cu numai 21 cor. Cereți toți această icoană frumoasă, care e o podoabă vrednică a casei fiecărui Român.

Prețul să-l trimiteți înainte, căci cu ramburs nu se trimite icoana!

Pentru America prețul e următorul: 60 cenți o icoană singuratică, franco recomandat!

Două icoane luate de-odată să trimit franco recomandat pentru 1 dollar!

— Tot acel și tot cu acel preț:

„Intrarea lui MIHAI VIIEAZUL în Alba-Iulia“.

Cine comandă amîndouă chipurile de-odată, cruță cheltuiala de postă la unu din ele! Cu 4 cor. 70 fl. (în loc de 5 cor.) le capătă pe amîndouă franco, sau cu 4 cor. 95 franco-recomandat, în loc de 5.50.

Pentru America:

Amîndouă icoane, alui Mihai și alui Horia, cumpărate de-odată, să trimit pentru 1 dollar franco recomandat!

Trimiteți prețul înainte la:

„Librăria Națională“
S. Bornemisa
Orăștie - Szászváros.

Ucenic

pentru prăvălia mea mixtă să primește îndată. Băiat din casă bună. Etate 13—16 ani.

Ioan C. Bozdog,
comerțiant, POIANA
(Polyán, Szeben m.)

(1309) 2—2

Căsătorie.

Doresc cunoștința unei femei în vîrstă dela 25—35 ani în scopul căsătoriei. Sunt om de 38 ani. Mă află în America. Am o situație bună atît aici cît și acasă. — Zestre nu doresc nimic, decît o inimă nobilă și o fire bună, și o bună econoamă casnică. Personal eu nu am nici o patimă, decît că doar fumez și eu. Aș prefera o tovarășe care ar fi dispusă a locui mai mulți ani în America. O-aș asigura din parte-mi că nici cînd nu va regreta. Dacă e văduvă ce are un copil, acolo nu e pedecă. Scrisori serioase se vor adresa la Administrația „Libertății“ care le va trimite la locul destinat.

(1040) 1—3

Dșoară tineră

care a absolvat școala civilă și un curs de școală comercială, — caută aplicare în o cancelarie potrivită ori la o bancă. Știe românește, ungurește și nemțește. (Nemțește mai puțin).

Adresa o dă administrația foii.

(1041) 1—2

Moșie de vînzare.

Am de vînzare 5 jugăre de pământ în hotarul Geoagiului. Pământ lucrător. De aceste pămînturi să ține un loc de vie și 2 părțile de pădure.

Iar în comună, în Gaoagiu-suseni, am casă cu grădină, — pe care de-asemenea o fac vînzătoare.

Ioșif Gîrjob,

(1043) 1—2 polițist la orașul Orăștie.

CASSA DE PĂSTRARE (Reuniune) IN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște, primește depuneri spre fructificare

cu 5 și 5½%

după mărirea sumei și terminul de abzicere.

Darea de interese o plătește institutul.

(1042) 1—20

DIRECȚIUNEA

Carol König

pictor de odăi,
de firme și zidiri,

ORĂȘTIE, Piața riului Nr. 7.

(986) 11-26

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos), PETRU BENEĂ, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate* și pe lângă prețurile cele mai moderate!

Vinuri vechi: Vin alb 82 fl., Rizling 86 fl.,

Roșu 1 cor. Siller 84 fl. Carbenet 1 cor. 10 fl.

Vinuri noi: Alb 64 fl., Siller 66 fl., Rizling 68 fl.

Rachle de trevere (comină) K. 1.60. Rachle de comină, specialit. K. 2.20.

Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să expedieze sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. Vase împrumutate pe timp de 2 luni. Pentru calitatea vinului garantez:

PETRU BENEĂ, proprietar de vii în Șiria Világos, (Arad. m.)
18-20 (947)

CAPITAL SOCIAL Coroane 1,200.000.

Giro-Conto la „ALBINA“ — Postsparkassa ung. 29 349

Telefon Nr. 188

Telefon Nr. 188

„Banca Generală de Asigurare“ societate pe acții în Sibiu (Nagyszeben) — este:

întîia și singura bancă de asigurare românească, înființată de băncile românești de împrumut din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: Parteniu Cosma, directorul-executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca Generală de Asigurare“ face totfelul de asigurări în deosebi: asigurări contra pagubelor din foc și asig. asupra vieții în cele mai favorabile combinațiuni.

Asigurările să pot face la oricare bancă românească (Institut de credit), precum și la agenții și bărbaiții de încredere ai Societății. — Prospekte (îndrumări și lămuriri), tarife și informațiuni să dau gratis și îndată

Persoanele cunoscute ca acviziatori buni și cu legături, pot fi primite ori-cînd în serviciul Societății.

„Banca Generală de Asigurare“ dă lămuriri gratuite în ori-ce treburi de asigurare, fără deosebire că acele asigurări sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze la: „Banca Generală de Asigurare“, Centrala din Sibiu—Nagyszeben ori la Agenturile ei principale din Brașov (fil. „Albina“) și Arad (Józseföherceg-ut 1/a), în Orăștie la „ARDELEANA“ (di Simion Dămian, funcționar).

OLIVIU PASCU,

= inginer diplomat =

ORĂȘTIE—SZÁSZVAROS
Strada Berliului Nr. 8.

Întreprinde ori-ce lucrări tehnice și anume: măsurări de pămînt, de păduri, parcelări, corecții de hotar, brazde, cit și desemnări de mape și schițe.

Pregătește planuri și prellinare privitoare la ori-ce-fel de clădiri și alte lucrări; edifică vile, case de locuit, clădiri economice, plafoane, și poduri de betonarmat, șosele, trenuri normale, trenuri economice și industriale, canale, apaducte, jilpe, etc.

Interesații sunt rugați a să adresa cu încredere firmei, care cu plăcere le va sta la dispoziție!

6-28
(1023)

Boltă și crișmă de vîndut.

În ulița de frunte a comunei Cioara, e de arîndat sau de vîndut o crișmă, împreună cu prăvălie, trafică. sare și timbre. Localul stă din prăvălie, crișmă mare, trei odăi și cugnă, șopru, grajd, ghețar. Băgîndu-mă în altă întreprindere, acestea le dau în arîndă ori le vînd, cu preț favorabil.

Armin Mendel

(1034) 2-6 din Cioara (Alsófeh. m)

Fărină, — Tărițe.

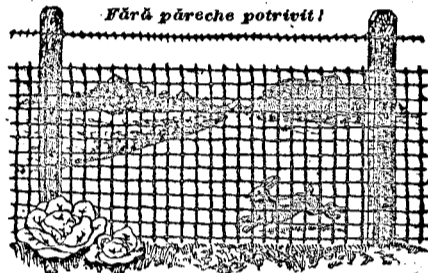
Fărină de cea mai aleasă calitate, pentru pâne bună și aluaturi (prăjituri), — precum și tărițe, vă recomandă în ori-ce cantități, cu prețuri moderate,

Abrahám Manó

(991) 11- Orăștie (Szászváros).

Garduri, tare ieftine!

Producție indigenă!
Fără păreche potrivită!

(994) Ușor de montat! 11-20

Neamărate scrisori de mulțumită adevărate că

Teșetura de droț „HUNGARIA“ e neîntrecută, distinsă!

Să face din droț răsucit. Prețul pe metrul pătrat 32 fileri și mai mult. Să comandă numai la fabricantul

Alexandru Haidecker, fabrică de funii de droț și de garduri de droț în

Budapesta, VIII., Ūllői-ut 48/85

Serviciu repede, favorabil și punctuos.

— Catalog ilustrat, gratis și franco!

„Compagnie General Transatlantique“

Linia Franceză

Linie regulată directă de vapoare repezi,

Havre—Newyork

și

Canada

peste Basel (Elveția) și Paris.

Cancelarii:

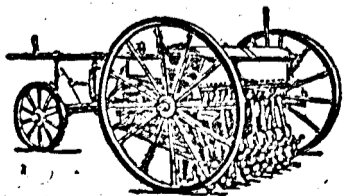
Budapesta, VII Baros-tér. 15.

Telefon: József 14-97.

(1033) 3-26

Frații GÖMÖRI, Magazin dela fabrică Budapesta, IX., Boráros-tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier K. & R. Jezek în Blansko.

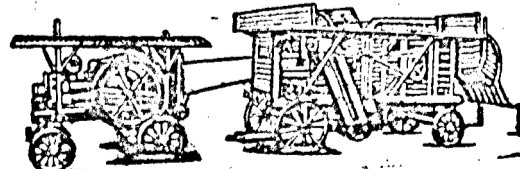

Recomandăm mașinile de sămănat, construcție tare, cu aparat de săpat și sămănat cucuruz, sistemul cel mai nou, care corespunde întru toate timpului de față.

(1017) 7-12

Mașinile de îmblătît cu motor, instalările de mori și mașinile de îmblătît, pe cari le-au lîferat firma FRAȚII GÖMÖRI sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onorașilor economi.

Mal departe recomandăm următoarele mașini speciale: tăvăluguri pentru zdrobirea pletrișului cu suluri de piatră și cilindru cernător, spre a se folosi la petriș mărunt și mal mare; cum și a se mîna cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă. Instalări complete pentru țiglarii, mașini pentru producerea cimentului și spargerea petril. Cumpărătorii serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îl cercetăm noi acasă personal pe speșele noastre, prin ceea-ce cumpărătorii cruță provizlunea agentului, ajung deci mai lesîn în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Garniturile de îmblătît cu motor: distinsă cu număroase premii prime, lîferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată. Pentru instruirea la purtarea mașinilor de îmblătît trimitem gratis un monteur la fața locului.